

DRUK NR 8

Komisja Osiedli Kultury i Sportu
Komisja Rodziny Zdrowia i Opieki Społecznej
Komisja Sprawy i Poradku Publicznego
16.03.2021
WY

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
KANCELARIA PREZYDENTA
97-400 Bełchatów, ul. Kościuszki 1

Pan
Piotr Wysocki
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Bełchatowie

KP.110.3.2021

Bełchatów, 2021-03-12

W załączeniu przekazuję raport z realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa za 2020 rok.

Powyższy raport zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej i jej Komisjom przez Panią Iwonę Nowak – Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych.

PREZYDENT MIASTA
Bełchatów
mgr *Barbara Czechowska*

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
Wydział Organizacyjny
Biuro Rady Miejskiej

Data *16.03.21*

Znak sprawy..... *ho*

/podpis/

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA BEŁCHATOWA za 2020 rok**

Bełchatów, 2021 rok

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA BEŁCHATOWA za 2020 rok****Wprowadzenie**

„Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który przedkłada radzie gminy w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy”.

Przedkładany raport przedstawia działania realizowane w 2020 roku w ramach „Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2017 -2021”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXVII/244/16 Rady Miejskiej w Bełchatowie w dniu 27 października 2016 r.

W 2020 roku zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii były podejmowane przez Urząd Miasta Bełchatowa, szkoły, Zespół Interdyscyplinarny powołany na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie, Szpital Wojewódzki w Bełchatowie, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie, Straż Miejską, Szpital Wojewódzki oraz organizacje pozarządowe. Powyższe instytucje zostały określone na etapie przygotowania Programu jako jego realizatorzy.

Należy zauważyć, iż gminy wykonują większość zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, co wynika z faktu, że są one prawnie zobligowane do podejmowania licznych aktywności w tym obszarze na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Na podstawie powyższej ustawy jednostki samorządu terytorialnego zostały również zobowiązane do opracowania i wdrożenia gminnego programu przeciwdziałania narkomanii oraz otrzymały możliwość wykorzystywania środków z pozwoleń na sprzedaż alkoholu na działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na poziomie lokalnym. Głównym zadaniem gmin w tym zakresie jest wspieranie programów profilaktyki uniwersalnej.

O tym, że narkomania jest istotnym problemem na terenie powiatu bełchatowskiego informują statystyki przedstawione przez Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie:

Tabela nr 1. Informacje dotyczące problematyki narkomanii.

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.
Liczba przestępstw popełnionych w związku z narkotykami - ogółem	93	194
Liczba przestępstw popełnionych w związku z narkotykami przez osoby nieletnie poniżej 17. roku życia.	3	1
Liczba osób podejrzanych o posiadanie narkotyków - ogółem	103	136
Liczba osób podejrzanych o posiadanie narkotyków przez osoby nieletnie poniżej 17. roku życia.	3	1
Liczba spraw skierowanych do prokuratury oraz sądów rodzinnych	43	45
Ilość i asortyment skonfiskowanych środków odurzających - marihuana	13,18kg	33 kg
Ilość i asortyment skonfiskowanych środków odurzających - amfetamina	26,6 g	50,0 g
Liczba zatrzymanych osób pod wpływem narkotyków w ruchu drogowym	Brak danych	0
Liczba osób, które w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej udzielały innym środków odurzających lub substancji psychotropowej	4	1

Źródło: Dane ze zbiorów Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie

Narkomania stwarza zagrożenia i obniża ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Możliwości efektywnego radzenia sobie z tym zjawiskiem, jak i wieloma innymi problemami społecznymi należy poszukiwać przede wszystkim na szczeblu lokalnym. Dzieje się tak dlatego, że to lokalnie działające instytucje, osoby czy organizacje pozarządowe są w stanie trafnie określić charakter problemu, jego skalę oraz podjąć adekwatne środki zaradcze. Osiągnięcie takiego celu jest możliwe jedynie poprzez ścisłą interdyscyplinarną współpracę i ścisłą koordynację działań wielu instytucji zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem narkomanii.

Wypracowaniu wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym zapewniają m.in. programy profilaktyczne realizowane w ramach „Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2017 - 2021”, z którego raport za 2020 r. przedstawiono poniżej. Działania realizowane w 2020 r. w ramach programu, były głównie działaniami profilaktyki uniwersalnej adresowanymi do grupy niskiego ryzyka. Profilaktyka ta ma dwa podstawowe cele, promocję zdrowego stylu życia, a przez to zmniejszenie zachowań ryzykownych.

Cel strategiczny Programu Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest w trzech następujących obszarach:

- 1) Profilaktyka, edukacja i działania informacyjne,
- 2) Leczenie, rehabilitacja i ograniczanie szkód zdrowotnych,
- 3) Postrehabilitacja i pomoc socjalna.

I. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE PROFILAKTYKI

1.1. Profilaktyka uniwersalna

Profilaktykę należy zaczynać odpowiednio wcześniej. Właściwym miejscem na jej realizację jest szkoła podstawowa. Niezwykle ważnym elementem programów profilaktycznych, ściśle zintegrowanym z treścią przekazów edukacyjnych dla młodzieży, są spotkania z rodzicami, wprowadzające do tzw. profilaktyki domowej, przygotowującej rodziców do rozmawiania ze swoimi dziećmi nt. problemów wynikających z picia alkoholu i nadużywania narkotyków oraz do podejmowania interwencji w sytuacjach kryzysowych.

Dzięki powszechnej dostępności do programów profilaktycznych, które objęły swym zasięgiem znaczną część systemu oświaty w całym kraju, w stosunkowo krótkim czasie udało się stworzyć profesjonalne środowisko ludzi zaangażowanych w działania profilaktyczne i naprawcze, którzy w sposób kreatywny włączyli się w realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W powyższym zakresie Miasto Bełchatów w 2020 roku dofinansowało następujące działania:

1/ Profilaktyka uniwersalna prowadzona w szkołach.

Szkoły są naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej, czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej). Samorząd lokalny realizuje to zadanie nie tylko poprzez finansowanie realizacji zajęć (jeżeli odbywają się w ramach zajęć pozalekcyjnych, pozaetatowych obowiązków nauczycieli), ale również poprzez szkolenia i podnoszenie kompetencji nauczycieli czy realizatorów programów profilaktycznych.

W związku z pandemią Covid-19 i czasowym zawieszeniem zajęć niektóre działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane. Wiele działań skierowanych zarówno do uczniów jak i rodziców odbywało się przez komunikatory internetowe, np. Teams, e-dziennik, Messenger.

W 2020 roku w realizacji programów profilaktycznych udział wzięło 1 284 rodziców, 140 nauczycieli oraz 5 883 uczniów skorzystało z różnych form zajęć ujętych w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Liczba dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi w szkołach, ze wskazaniem placówek realizujących programy.

Kategoria	2019	2020
Dzieci i młodzież objęta działaniami	3326	5 883
W tym: prelekcje, pogadanki		2 030
- spektakle		638
- imprezy sportowe		198
- konkursy		398
- programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej		2 419
- programy z obszaru profilaktyki selektywnej		200
Rodzice objęci działaniami	764	1 284
Nauczyciele/wychowawcy/pedagodzy	87	140
Placówki	9	9
	/SP1, SP3, SP4, SP5, SP8, SP 9, SP12, SP13, III LO /	

Skuteczność profilaktyki zależy w dużej mierze od tego, w jaki sposób jest wprowadzana w życie, a więc od koncepcji i realizacji konkretnego programu, tj.:

- a) standardem we wszystkich działaniach profilaktycznych powinien być udział rodziców. W tym samym stopniu, co dzieci są oni adresatami programów, albo uczestniczą w części działań, albo też aktywnie wspierają pracę innych osób lub organizacji.
- b) ważnym aspektem programów wykorzystujących strategię działań środowiskowych oraz wprowadzania zmian w społecznościach lokalnych jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb emocjonalnych dzieci i młodzieży. Chodzi tu zarówno o warunki materialne, jak i ogólną atmosferę społeczną (np. klimat szkoły i poczucie więzi ze szkołą).
- c) tym, co wydaje się być wspólnym elementem programów, dzięki którym udało się ograniczyć używanie substancji psychoaktywnych przez nastolatków, jest dbałość o dostępność oferowanych usług i ich adekwatność do potrzeb indywidualnego odbiorcy. Realizatorzy programów ustalają indywidualny program działań wobec każdego podopiecznego. Organizatorzy zajęć edukacyjnych dla rodziców, zapewniają opiekę ich dzieciom w czasie sesji.

Wszystkie powyższe elementy są stosowane w bełchatowskich placówkach.

W szkołach realizowano m.in. takie działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, jak:

1. Cykliczne spotkania dla rodziców uczniów z przedstawicielami policji - Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii KPP Bełchatów /odbyło się 41 spotkań z młodzieżą oraz 1 spotkanie z pedagogami/.
Tematyka spotkań dotyczyła profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków odurzających.
2. Spotkania z przedstawicielami Straży Miejskiej na temat: „Środki odurzające - szkoła bez dilerów. Alkohol, papierosy, narkotyki. Konsekwencje prawne”, „Zanim spróbujesz - narkotyki i dopalacze” oraz „Zagrożenia na imprezach młodzieżowych”.
3. Uczniowie uczestniczyli w Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi pn. „Dopalaczom mówimy STOP - wybieramy zdrowie”. Współorganizatorami kampanii były Powiatowe Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne województwa łódzkiego.
Celem głównym kampanii było zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych, kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych, promocja zdrowego stylu życia wśród uczniów szkół podstawowych. Uczniowie mieli okazję poznać szkodliwe skutki zażywania dopalaczy i narkotyków.
4. Program „Mówię NIE - profilaktyka w indywidualnej terapii psychologiczno-pedagogicznej” oraz „Sobą być - bez nałogów żyć”.
5. Prowadzenie lekcji wychowawczych oraz zajęć z pedagogiem i psychologiem szkolnym na temat szkodliwości stosowania używek, w tym narkotyków i dopalaczy.
6. Zapoznanie rodziców i uczniów z ulotkami „Skutki używania dopalaczy” oraz broszurami zawierającymi informacje o instytucjach pomagających w przypadku wystąpienia uzależnień.
7. Szkolny teatr profilaktyczny - spektakle dla uczniów i rodziców.
8. III Powiatowy Konkurs Profilaktyczny - on-line.
9. Program „Bliżej siebie - dalej od narkotyków” oraz „Inne niż narkotyki substancje uzależniające”.
10. Zajęcia z profilaktyki uzależnień na platformie Teams, poruszające zagadnienia związane z narkomanią.
11. Spotkania z funkcjonariuszami policji, dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich oraz zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych.
12. Zagadnienia związane z zagrożeniami wynikającymi z zażywania środków psychoaktywnych znajdują się również w programach wychowawców klas i poruszane są w trakcie zajęć z wychowawcą.
13. Szkoły na bieżąco współpracują z Bełchatowskim Centrum Profilaktyki i Terapii, prowadzonym przez Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” oraz z Poradnią Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień Stowarzyszenia Monar w Łodzi.

2/ Działania profilaktyczne realizowane w świetlicach środowiskowych, adresowane do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców.

Zasady funkcjonowania świetlic środowiskowych, jako jednego z typów placówek wsparcia dziennego, reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stworzona została ona głównie z myślą o dzieciach, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych z uwagi na dysfunkcyjność rodzin, w których się wychowują. Placówki wsparcia dziennego wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Współpracują z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także szkołami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w tych placówkach jest bezpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Zgodnie z ustawą, świetlice środowiskowe są prowadzone w formie opiekuńczej i zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. W 2020 roku na terenie Miasta Bełchatowa funkcjonowały następujące świetlice środowiskowe:

- Świetlica Środowiskowa „Promyk”, prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie.
- Świetlica Środowiskowa „Arka”, działająca przy Stowarzyszeniu Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej o/ Bełchatów.
- Świetlica Środowiskowa „Przystań”, prowadzona przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Bełchatowie.

Pracę z podopiecznymi prowadzą doświadczeni specjaliści, tj. psycholog, pedagog, logopeda, itp. W każdej z nich dzieciom zapewniano pomoc przy odrabianiu lekcji oraz co najmniej 1 positek (poza świetlicą „Przystań”). Obejmując kompleksową opieką dzieci i młodzież, ww. placówki realizują szereg działań w oparciu o stałą współpracę z rodzicami. Prowadzą m.in.:

- w Świetlicy Środowiskowej „Promyk” - zajęcia profilaktyczno-rozwojowe z elementami socjoterapii, zajęcia sportowo - rekreacyjne, zajęcia plastyczne, muzyczne.
- w Świetlicy Środowiskowej „Arka” - zajęcia nakierowane na wyrównywanie braków edukacyjnych - (poprzez pomoc w odrabianiu lekcji, na realizację przedsięwzięć profilaktycznych - głównie w zakresie edukacji antyalkoholowej oraz antynarkotykowej), a także na rozwijanie umiejętności uczestników świetlicy - poprzez realizację zajęć plastycznych, muzycznych oraz sportowych.
- w Świetlicy Środowiskowej „Przystań” - zajęcia wspomagające rozwój psychofizyczny podopiecznych, podnoszące efektywność uczenia się poprzez korygowanie odchyłeń od normy, wyrównujące i kompensujące braki w opanowaniu podstawowych umiejętności życiowych oraz eliminujące przyczyny i przejawy zaburzeń, w tym zaburzeń zachowania.

Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie miasta Bełchatowa, to istotne ogniwo w systemie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w ramach którego podejmowane działania mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Poprzez realizację zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych, zagospodarowanie dzieciom czasu wolnego, organizowanie wypoczynku w ramach wakacji czy ferii zimowych, a także integrowanie rodzin przy okazji spotkań okolicznościowych, placówki wsparcia dziennego kształtują prawidłowe role społeczne członków rodzin niewydolnych wychowawczo.

W 2020 r. ww. świetlice objęły wsparciem łącznie 97 dzieci w wieku 6 - 16 lat. Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19, zajęcia w dwóch świetlicach środowiskowych: „Promyk” i „Arka” odbywały się zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej. W ramach tej ostatniej dzieci zostały objęte edukacyjnym wsparciem w formie online. Wychowawcy nawiązali i utrzymywali stały, systematyczny

kontakt telefoniczny i elektroniczny (e-mail, Skype, Messenger itp.) z rodzinami w celu eliminowania pojawiających się trudności w procesie wychowawczym i dydaktycznym dzieci. Zorganizowano zdalną pomoc w nauce oraz realizację przedsięwzięć profilaktycznych - głównie w zakresie edukacji antyalkoholowej oraz antynarkotykowej. Dzieci codziennie uzyskiwały pomoc w realizacji obowiązku szkolnego. Wychowawcy mobilizowali rodziców do stałego kontaktu z wychowawcami klas, monitorowania procesu edukacyjnego i przekazywania im informacji o trudnościach i potrzebach. Systematycznie, w bezpośrednim kontakcie elektronicznym eliminowali problemy. Zorganizowano także techniczne wsparcie w uruchomieniu platformy TEAMS, niezbędnej do realizacji podstawy programowej. Rodziny, które nie posiadały stałego dostępu do sieci internetowej, właściwego sprzętu elektronicznego (komputera, drukarki) bądź umiejętności w obsłudze IT, bezpośrednio w świetlicy otrzymywały wydruki kart pracy do realizacji przez ich dzieci obowiązku szkolnego.

3/ Działania prowadzone przez Straż Miejską w Bełchatowie.

Zagadnienie przestępczości związanej z narkomanią oraz ochroną, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej, przed zagrożeniem narkotykami i dopalaczami, jest jednym z priorytetów działania Straży Miejskiej w Bełchatowie. W związku z brakiem uprawnień do zwalczania przestępczości narkotykowej, Straż Miejska koncentruje swoje działania na aktywnej i szeroko zakrojonej prewencji, programach profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz na działaniach prewencyjnych w miejscu spożycia narkotyków i w rejonach sklepów z „dopalaczami”. W trakcie wykonywania zadań prewencyjnych w ubiegłym roku ujęto jednego sprawcę przestępstwa związanego z narkomanią, którego przekazano do Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie.

Tabela nr 3. Liczba Interwencji związanych z przestępczością narkotykową.

Wyszczególnienie	2020 r.
Interwencje związane z przestępczością narkotykową	Ujawniono jedno przestępstwo
Zatrzymania związane z przestępczością narkotykową (z podziałem na wiek i płeć)	Zatrzymano i przekazano policji 1 mężczyznę w wieku 29 lat
Rodzaj i ilość skonfiskowanych środków psychoaktywnych	Zabezpieczono i przekazano Policji biały proszek

Źródło: Dane ze zbiorów Straży Miejskiej w Bełchatowie

Liczba programów profilaktycznych w szkołach, pogadanki (tematyka związana z uzależnieniami, liczba uczestników, z podziałem na rodziców, nauczycieli, uczniów).

Straż Miejska (SM) działa w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych, która nakłada na tę formację podstawowy zakres zadań. Jednym z nich jest „inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym”.

Program z zakresu profilaktyki szkolnej prowadzony jest przez Zespół ds. Nieletnich i Profilaktyki Szkolnej Straży Miejskiej w Bełchatowie i od 17 lat pozwala realizować osiągnięcie celów takich, jak:

- Ochrona ucznia przed agresją, uzależnieniami, które spowalniają lub zaktócają jego rozwój.
- Zwiększenie świadomości uczniów, nauczycieli, rodziców o szkodliwości używek i innych ryzykownych zachowań.

Straż Miejska w Bełchatowie opracowała 8 tematów dla uczniów i 2 tematy dla nauczycieli i rodziców z zakresu przeciwdziałania narkomani.

W związku powyższą tematyką SM przeprowadziła 58 spotkań, w których uczestniczyło:

- ✓ „Zanim spróbujesz - narkotyki i dopalacze” - 386 osób - 25 spotkań;
- ✓ „Czym są dopalacze?” - 76 osób - 5 spotkań;

- ✓ „Piłem i bratem - nie zamykaj oczu” - 26 osób - 1 spotkanie;
- ✓ „Szkoła bez dilerów. Środki odurzające. Alkohol, narkotyki, papierosy. Konsekwencje prawne” - 51 osób - 3 spotkania;
- ✓ „Zagrożenia na imprezach młodzieżowych” - 457 osób - 23 spotkania;
- ✓ „Bezpieczny uczeń” - dla rodziców/nauczycieli - 20 osób - 1 spotkanie.

Inicjatywy podejmowane na rzecz walki z substancjami psychoaktywnymi, w tym z dopalaczami.

Straż Miejska prowadzi szeroko zakrojony program profilaktyczny w szkołach. Celem programu jest podniesienie świadomości uczniów oraz nabycie przez nich praktycznych umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami w otaczającym świecie. Profilaktyka obejmuje działania zmierzające do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielanie wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Wzmoczone działania profilaktyczne prowadzone przez Straż Miejską mają zasadniczą rolę w ograniczaniu i eliminowaniu zachowań ryzykownych wśród dzieci oraz kształtowaniu umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami.

Materiały edukacyjne służące w walce z dopalaczami:

- ✓ Materiały na zajęcia edukacyjne - filmy:
 - „Dopalacze - Zagrożenia”,
 - „Dopalacze - Zabijacze - Do grobowej deski”,
- ✓ „Narkogogle”, które stymulują wiele skutków używania narkotyków lub przedawkowania leków, w tym:
 - dezorientację,
 - zaburzenia percepcji,
 - zawroty głowy,
 - brak koncentracji,
 - zniekształcenie obrazu,
 - problemy z pamięcią,
 - poczucie euforii.

4/ Prowadzenie lokalnej kampanii edukacyjnej.

Inicjatywy podejmowane na rzecz walki z dopalaczami i narkotykami przez Komendę Powiatową Policji (KPP) w Bełchatowie, to:

a) działania profilaktyczne w szkołach:

- spotkania z młodzieżą - 41,
- spotkania z pedagogami - 1,

b) inicjatywy podejmowane na rzecz walki z dopalaczami i narkotykami.

Z uwagi na trwającą epidemię funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie nie realizowali programów i projektów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Zagadnienia te były na bieżąco poruszane w trakcie spotkań z młodzieżą, m.in. podczas lekcji online. W celu popularyzacji profilaktyki narkotykowej wśród rodziców, na stronie internetowej KPP w Bełchatowie zamieszczono materiały edukacyjne poświęcone tej problematyce.

1.2. Profilaktyka selektywna

Profilaktyka selektywna ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania

emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących narkotyków, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem narkotyków przez dziecko.

Odbiorcy działań profilaktyki selektywnej to podgrupy wybranej populacji (np. ogółu młodzieży) charakteryzujące się obecnością czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, środowiskowych), związanych z podejmowaniem danych zachowań ryzykownych, np. używania czy nadużywania substancji psychoaktywnych. Do odbiorców profilaktyki selektywnej zaliczamy m.in.: niepełnoletnie osoby popełniające czyny karalne, osoby zagrożone demoralizacją, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, osoby okazjonalnie używające narkotyków.

Metody profilaktyki selektywnej obejmują takie działania, jak: dostarczanie informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji, poradnictwo indywidualne, poradnictwo rodzinne, terapię pedagogiczną, treningi umiejętności społecznych, socjoterapię, organizację czasu wolnego (tzw. zajęcia „alternatyw”). W działaniach ważne jest uwzględnienie specyficznych problemów i potrzeb uczestników programu.

Realizatorzy profesjonalnych programów profilaktyki selektywnej to przede wszystkim psychologowie, socjoterapeuci i doradcy rodzinni. Zajęcia najczęściej odbywają się w poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz świetlicach socjoterapeutycznych.

Na terenie miasta Bełchatowa działania w ramach profilaktyki selektywnej realizuje Świetlica Socjoterapeutyczna „STER”, prowadzona przez MOPS w Bełchatowie przy ul. Okrzei 1a. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest to kolejny typ placówki wsparcia dziennego. W przeciwieństwie do świetlic środowiskowych placówka jest prowadzona w formie specjalistycznej. Placówka organizuje m.in.: zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną i psychologiczną. Dzieci uczęszczające do placówki korzystają z wyżywienia w postaci dwóch posiłków, uczestniczą w wielu zajęciach świetlicowych oraz korzystają z pomocy w nauce. W świetlicy pracuje trzech wychowawców. Uczestnikami Świetlicy Socjoterapeutycznej "Ster" są dzieci i młodzież z terenu miasta Bełchatowa. Uczestnictwo w zajęciach jest nieodpłatne.

W 2020 r. placówka objęła wsparciem łącznie 49 dzieci w wieku od 6 do 15 lat, w tym 14 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W ramach realizacji zadania rozpoczęto diagnostykę zaburzeń i potrzeb (psycholog, logopeda), prowadzono zajęcia sportowo - relaksacyjne, muzyczne. Jednak po ogłoszeniu stanu epidemii, zgodnie z zarządzeniami rządowym, zajęcia w formie stacjonarnej zostały zawieszane, rozpoczęto pracę z dziećmi w trybie zdalnym. W tej formie prowadzono jedynie zajęcia z psychologiem oraz świadczone wsparcie przy realizacji obowiązku szkolnego. Dzieci rodziców obejmowano wsparciem psychologicznym w formie konsultacji. Rodzice uzyskiwali pomoc specjalistyczną, jak radzić sobie z niewłaściwymi zachowaniami dzieci, jak rozwijać właściwe relacje rodzinne, eliminować klótnie rodzeństwa, gdzie uzyskać aktualnie pomoc w sytuacjach zagrożenia przemocą i agresją. Dzieci obejmowano wsparciem emocjonalnym, głównie w zakresie eliminowania napięć i frustracji związanych z izolacją społeczną, fobią szkolną, kształtowania właściwych sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych, stresowych, zaburzonych relacji interpersonalnych w rodzinie, doświadczanej przemocy werbalnej. Wykorzystując środki teleinformatyczne wychowawcy utrzymywali stały kontakt z rodzicami i ich dziećmi w zakresie udzielania pomocy wychowankom, podczas wykonywania powierzonych im zadań szkolnych. Byli także w stałym kontakcie z pedagogami szkolnymi i na bieżąco monitorowali trudności szkolne z jakimi borykały się dzieci.

II. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE REHABILITACJI, LECZENIA I OGRANICZENIA SZKÓD ZDROWOTNYCH

W przypadku konieczności podjęcia terapii, osoby nieletnie kierowane są do specjalistycznych placówek na terenie woj. łódzkiego bądź na terenie kraju. Wykazy placówek są dostępne w poradniach i punktach konsultacyjnych oraz w Urzędzie Miasta Bełchatowa.

Na terenie gminy nie funkcjonują placówki specjalistyczne, które na wprost zajmują się leczeniem uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych. Również Szpital Wojewódzki w Bełchatowie nie ma podpisanej umowy na leczenie narkomanii na Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych.

Tabela nr 4. Placówki leczenia uzależnień na terenie gminy.

Lp.	Liczba placówek leczenia uzależnień znajdujących się na terenie gminy (stan na dzień 31.12.2020 r.)	
1.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - Szpital Wojewódzki w Bełchatowie	1
2.	Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (oddział detoksykacyjny) - Szpital Wojewódzki w Bełchatowie	1
3.	Całodobowy Oddział Terapii Uzależnienia - Szpital Wojewódzki w Bełchatowie	1
4.	Poradnia Leczenia Uzależnień - „WOLMED”	1

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia prowadziła w 2020 r. poradnictwo oraz grupy wsparcia/edukacyjne dla osób z politoksykacją, tj. równoczesnym bądź naprzemiennym używaniem różnych substancji psychoaktywnych. Osoby uzależnione niezmotywowane do leczenia edukowano w zakresie ograniczenia szkód zdrowotnych związanych z przyjmowaniem narkotyków. Dla wszystkich klientów oraz pacjentów poradni oferowana była współpraca z miejscowym systemem pomocy społecznej. W placówce istniała możliwość konsultacji z lekarzem psychiatrą oraz psychologiem. Poradnia czynna była od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 19:30. Przyjmowano pacjentów powyżej 18. roku życia. Dla osób z problemem narkotykowym prowadzono poradnictwo.

Tabela nr 5. Liczba osób zgłaszających się dobrowolnie na terapię dotyczącą uzależnień w Szpitalu Wojewódzkim w Bełchatowie.

Lp.	Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.
1.	Osoby zgłaszające się na terapię	12	16
2.	Osoby zgłaszające się na terapię po raz pierwszy	8	7
3.	Płeć osób	K - 2 M - 10	K - 3 M - 4
4.	Osoby, które ukończyły terapię z podziałem na wiek i płeć	7 osób, w tym: 6 mężczyzn: w wieku: 22-43 lata, 1 kobieta w wieku 32 lata.	6 osób, w tym: 4 mężczyzn: w wieku: 24-45 lat, 2 kobiety w wieku 24 i 26 lat

Źródło: Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie

W przypadkach detoksykacji i terapii odwykowej Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych, świadczył usługi w zakresie wszystkich substancji psychoaktywnych dla pacjentów z terenu całego województwa. Świadczył również usługi dla osób z sądowym obowiązkiem leczenia odwykowego (z terenu 13 sądów woj. łódzkiego). Oddział ściśle współpracował z Poradnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu oraz z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką uzależnień na terenie Bełchatowa. W 2020 roku do szpitala zgłaszały się osoby z rozpoznaniem uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz zaburzeń psychicznych spowodowanych zażywaniem tych środków.

Tabela nr 6. Liczba porad i konsultacji udzielanych osobom z problemem narkomanii, liczba osób przyjętych, zatrudnionych i czas oczekiwania na przyjęcie.

Lp.	Wyszczególnienie		2019 r.	2020 r.
1.	Porady i konsultacje udzielone osobom z problemem narkomanii	Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu - program dla uzależnionych	693	465
		Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	0	0
2.	Osoby przyjęte	Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu- program terapeutyczny dla uzależnionych	12	16
		Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	0	0
3.	Osoby zatrudnione zakresie rozwiązywania problemów narkomanii	Lekarze	3*	4*
		Terapeuci i instruktorzy	11*	9*
		Inne osoby	25*	23*
4.	Liczba dni, które osoba z problemem narkomanii musi czekać w kolejce na rozpoczęcie terapii (średnia wartość miesięczna)	Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu - program dla uzależnionych	do 7 dni	14 dni
		Oddział Leczenia Uzależnień	0	0

Źródło: Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie

/*liczba osób pracujących łącznie w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu oraz na Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych/.

III. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE POSTREHABILITACJI I POMOCY SOCJALNEJ

1/ W ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzone były również inne formy pomocy na rzecz problemowych odbiorców oraz ich rodzin. Należą do nich między innymi: pomoc socjalna i finansowa dla mieszkańców, zajęcia edukacyjne i terapeutyczne dla rodzin z problemem narkotykowym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie prowadzone w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego. Działania te prowadzone są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie w 2020 roku udzielał osobom z problemem narkomanii pomocy materialnej w postaci zasiłków celowych na zakup żywności, opatu, zasiłków okresowych, statych, składek zdrowotnych, obiadów w jadalni. Dziecko z rodziny z problemem narkomanii korzystało z pomocy w formie obiadów w przedszkolu. Pracownicy socjalni kierowali osoby z problemem narkomanii do pomocy żywnościowej z Banku Żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Jedna rodzina, w której występuje problem narkomanii była objęta wsparciem asystenta rodziny. Pracownicy socjalni i asystenci kierowali osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny do specjalistów pracujących w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w tutejszym Ośrodku, współpracowali z kuratorami sądowymi. Ponadto informowali o innych placówkach udzielających pomocy i zajmujących się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków, motywowali do utrzymywania abstynencji i odbycia terapii odwykowej.

Tabela nr 7. Liczba środowisk objętych wsparciem MOPS, w których istnieje problem narkomanii.

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.
Środowiska z problemem uzależnienia od narkotyków	15	24
Rodziny z problemem narkomanii	3	6
Gospodarstwa 1-osobowe z problemem narkomanii	12	18
Kwota przyznanych środków finansowych w zł	45 482,82 zł	106 742,66 zł

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. objął pomocą 24 środowiska (tj. rodziny oraz gospodarstwa jednoosobowe) z dysfunkcją społeczną będącą następstwem nadużywania substancji psychoaktywnych. Pomoc wyżej wymienionym osobom udzielana była w postaci świadczeń pieniężnych oraz pracy socjalnej. Należy zauważyć, że znacząco wzrosła liczba zarówno środowisk, jak i rodzin z problemem nadużywania środków psychoaktywnych, a także wysokość środków finansowych przeznaczonych dla tych rodzin.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowano działania mające na celu integrowanie i koordynowanie bełchatowskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym budowanie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a w szczególności w realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Przemoc jest zjawiskiem występującym w rodzinach o różnym statusie materialnym i społecznym.

U źródeł przemocy w rodzinie najczęściej tkwi uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale także osób doznających przemocy lub obu stron jednocześnie. Na 102 „Niebieskie Karty - A”, które wpłynęły w 2020 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w 80 przypadkach wystąpił problem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych, w tym: alkohol i środki psychoaktywne łącznie - 7 przypadków i 5 przypadków, w których osoba podejrzana o stosowanie przemocy była pod wpływem środków psychoaktywnych.

Liczba wszczynanych procedur w rodzinach z problemem nadużywania lub uzależnienia od alkoholu, utrzymuje się na podobnym poziomie, maleje zaś liczba osób znajdujących się pod wpływem środków psychoaktywnych do 8 z 12 w 2019 r.

2/ Realizacja celu strategicznego Programu w obszarze postrehabilitacji i pomocy socjalnej polega na zapewnieniu ciągłości terapii, w tym m.in. poprzez dofinansowanie działalności grup wsparcia oraz poradnictwa, kierowanych do osób uzależnionych utrzymujących abstynencję oraz współuzależnionych. W ramach otwartego konkursu ofert w zakresie przeciwdziałania narkomanii, udzielono dotację dwóm organizacjom pozarządowym na realizację zadań z przedmiotowego obszaru w 2020 r., tj. Stowarzyszeniu Katolickiemu Ruch Antynarkotyczny KARAN oraz Towarzystwu Przeciwdziałania Narkomanii „MOST”.

a) Stowarzyszenie „KARAN” realizowało zadanie pod nazwą „Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego w zakresie uzależnień KARAN”. Adresatami były osoby używające narkotyki oraz ich bliscy. W ramach realizacji programu realizowano spotkania grupy wsparcia, poradnictwo rodzinne, spotkania pierwszego kontaktu, porady prawne i indywidualne poradnictwo dla rodziców dzieci uzależnionych oraz dla osób uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od środków zmniejszających świadomość. Zadanie było dedykowane osobom z problemem uzależnienia od narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych oraz członkom rodzin, w których występują problemy związane z uzależnieniem. Realizacja zadania przyczyniła się do zwiększenia dostępności do działań informacyjno-edukacyjnych i konsultacyjnych w zakresie przeciwdziałania narkomanii i używaniu środków psychoaktywnych. Podjęto niżej wskazane działania:

Spotkania pierwszego kontaktu

Udzielono pomocy i wsparcia osobom uzależnionym, dokonano realnej oceny możliwych rozwiązań, diagnozowano stan zdrowia pacjenta, ustalano plan działania, edukowano w zakresie możliwych, konstruktywnych strategii radzenia sobie w trudnych sytuacjach związanych z uzależnieniem; przekazywano informacje o możliwościach leczenia, członków rodzin osób uzależnionych, kierowano na grupę wsparcia.

Interwencje kryzysowe

Działania zmierzały do opanowania kryzysu związanego z różnego rodzaju zachowaniami problemowymi z obszaru uzależnienia. Udzielano informacji zwrotnych, uświadamiano, że odpowiedzialność za zmianę leży po stronie klienta, ustalano plan działania, edukowano w zakresie konstruktywnych strategii działania, wykorzystując empatyczny styl doradztwa, wzmacniano poczucie własnej skuteczności. W każdym przypadku dokonywano wielowymiarowej diagnozy klienta - stanu psychicznego, możliwości i ograniczeń, aktualnej sytuacji oraz zaplecza wsparcia w realnym świecie.

Zajęcia informacyjno-edukacyjne

Przekazano rzetelną wiedzę na temat zagrożeń płynących z zażywania substancji psychoaktywnych, uzależnienia od narkotyków, czynników ryzyka i czynników chroniących oraz jak funkcjonuje osoba uzależniona. Ze względu na sytuację epidemiologiczną zrezygnowano ze spotkań informacyjno-edukacyjnych w bełchatowskich szkołach.

Grupa wsparcia dla rodzin osób uzależnionych

Celem tej formy działań było przede wszystkim udzielenie wsparcia rodzinom i bliskim osób uzależnionych, wzmocnienie ich, a także poszerzenie ich kompetencji w obszarze „konstruktywnego pomagania”.

Uczestnicy spotkań grup wsparcia poprzez swobodne wypowiedzi i dzielenie się swoimi doświadczeniami oraz udzielanie informacji zwrotnych innym uczestnikom, dostarczali sobie wzajemnego wsparcia w sytuacji kryzysowej.

Warsztaty umiejętności dla osób współuzależnionych

Uczestnicy warsztatów mieli możliwość nabycia i przetrenowania nowych umiejętności. Zajęcia dały szansę na przyjrzenie się i uporządkowanie swojej sytuacji, szukanie najlepszych dla siebie rozwiązań oraz poprawienie relacji z innymi ludźmi. Podczas warsztatów beneficjenci mieli okazję w formie praktycznej zastosować strategie i narzędzia radzenia sobie z nurtującymi ich problemami. Uczestnicy pogłębili swoją wiedzę na temat poprawnej komunikacji, nabyli umiejętności zachowań asertywnych oraz skutecznego radzenia sobie z negatywnym myśleniem i stresem.

Poradnictwo prawne

Udzielono konsultacji dotyczących kwestii prawnych związanych m. in. z pisaniem pism sądowych (np. o przymusowe leczenie, przeciwdziałania agresji fizycznej i psychicznej) oraz w jaki sposób założyć Niebieską Kartę i inne.

Beneficjenci programu uzyskali pomoc prawną oraz skorzystali z poradnictwa indywidualnego, rodzinnego. Otrzymali wiedzę dotyczącą uzależnień oraz wsparcie.

W ramach zrealizowanego zadania osiągnięto niżej wskazane rezultaty:

- 49 osobom, będącym w kryzysie związanym z występowaniem uzależnienia w rodzinie, udzielono pomocy i wsparcia (osoby uzależnione kierowano do stacjonarnych ośrodków leczenia uzależnień),
- 30 osób uzyskało pomoc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowych związanych z problemem narkotykowym i wzmocniło swe umiejętności radzenia sobie w tym zakresie, w ramach spotkań indywidualnych,
- 22 osoby biorące udział w spotkaniach grupy wsparcia uzyskały pomoc, wsparcie oraz wiedzę z zakresu uzależnienia i współuzależnienia,
- 5 osób uzyskało pomoc prawną,
- 11 osób, biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych, zdobyło wiedzę dot. zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych oraz form pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem, uzależnionym oraz współuzależnionym.

Zamierzone cele zostały osiągnięte. Osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej związanej z używaniem narkotyków przez członka rodziny, udzielono wsparcia, dokonano diagnozy obszarów problemowych, proponowano udział w warsztatach treningu umiejętności i zajęciach informacyjno-edukacyjnych. Odbiorcy zostali objęci kompleksowym oddziaływaniem w formie spotkań grupowych i indywidualnych. W ramach zadania beneficjenci uzyskali również informację na temat form pomocy oraz innych placówek, które świadczą specjalistyczną pomoc.

b) W celu poszerzenia oferty dla osób nieletnich uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych powstało Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii, które prowadzi Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST”.

Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii, to placówka wsparcia specjalistycznego dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, stykających się z problemem uzależnień w życiu osobistym bądź zawodowym, potrzebujących konsultacji, terapii lub innych form specjalistycznej pomocy. Oferta Centrum w szczególności skierowana jest do dzieci i młodzieży z problemem uzależnień, w tym użytkowników tzw. „dopalaczy”, oraz do ich rodziców. Usługi specjalistyczne oferowane w ramach działalności Centrum są nieodpłatne.

W 2020 r. Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii prowadziło usługi terapeutyczne oraz działania edukacyjne i socjoterapeutyczne dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej m.in.: alkohol, narkotyki, w tym również tzw. „dopalacze”, w ramach profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Łącznie z oferty placówki skorzystało 136 osób. W ramach zleconego do realizacji zadania publicznego odbyły się:

- konsultacje indywidualne i rodzinne dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych i zagrożonych uzależnieniem, w tym osób i rodzin w kryzysie.
Zrealizowano 517 godzin konsultacji indywidualnych i rodzinnych, w tym 346 godzin, to konsultacje rodzinne dla 27 rodzin,
- terapia indywidualna i rodzinna (dla osób dorosłych i rodzin).
Zrealizowano 234 godziny terapii indywidualnej i rodzinnej, w tym 60 godzin, to terapia rodzinna dla 5 rodzin,
- grupowe zajęcia socjoterapeutyczne (dla młodzieży) w ramach profilaktyki uniwersalnej.
Zrealizowano 85 godzin zajęć socjoterapeutycznych dla 10 uczestników,
- w ramach profilaktyki selektywnej - program profilaktyczny „FreD goes net” (dla młodzieży) - jednorazowy program, na który składało się 14 godzin konsultacji i 8 godzin grupowych zajęć dla 6 młodych osób zażywających środki psychoaktywne,
- spotkania informacyjno-edukacyjne (dla dorosłych) - 10 godzin zajęć w ciągu roku dla 8 rodziców.

Kwalifikacje osób prowadzących zajęcia:

- **psycholog/psychoterapeuta** - mgr psychologii (psychologia resocjalizacji, psychologia wychowania i nauczania, UŁ); ukończony cykl szkoleniowy z zakresu pomocy psychologicznej, psychoterapii i terapii rodzin w Polskim Instytucie Ericksonowskim w Łodzi; roczne szkolenie z zakresu terapii systemowej w Beskidzkim Instytucie Psychoterapii; liczne szkolenia z zakresu pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz z zakresu resocjalizacji nieletnich; dwuletni program stażowy przyuczający do pracy w obszarze uzależnień, w tym praktyka w ośrodkach MONAR-u, programie redukcji szkód, programie rehabilitacji społecznej i terapii środowiskowej dla dzieci i młodzieży w Fundacji ARKA w Łodzi; 20-letnie doświadczenie w terapii indywidualnej i rodzinnej, 20-letnie doświadczenie w pracy z młodzieżą, w tym z młodzieżą niedostosowaną społecznie; psychoterapia prowadzona pod superwizją certyfikowanego superwizora Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego; aktualnie w trakcie 4-letniego Atestowanego Kursu Psychoterapii, w procesie certyfikacji,

- **psycholog/psychoterapeuta/pedagog**- mgr psychologii (SWPS w Warszawie) i pedagogiki (Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW); ukończone roczne szkolenie terapii rodzin w Polskim Instytucie Ericksonowskim w Łodzi i roczne szkolenie z terapii systemowej w Beskidzkim Instytucie Psychoterapii; ukończone szkolenia z zakresu terapii traumy; liczne szkolenia z zakresu pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży oraz zakresu resocjalizacji; 10-letnie doświadczenie w terapii indywidualnej i rodzinnej, 20-letnie doświadczenie w pracy z młodzieżą, w tym z młodzieżą niedostosowaną społecznie; psychoterapia prowadzona pod superwizją certyfikowanego superwizora Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego; aktualnie w trakcie 4-letniego Atestowanego Kursu Psychoterapii w Polskim Instytucie Ericksonowskim w Łodzi, w procesie certyfikacji,

- **certyfikowany specjalista terapii uzależnień** - wieloletni terapeuta uzależnień, kierownik oddziału leczenia uzależnień, realizatorka i autorka programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych, terapeuta młodzieży eksperymentującej z NSP; ukończone szkolenia dla MKRPA i GKRPA z zakresu motywowania do leczenia, konstruowania miejskich

i gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych, medycznych aspektów uzależnienia, psychologicznego obrazu osoby uzależnionej uszkodzeń emocjonalnych u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym; liczne szkolenia z zakresu pracy z ofiarą i sprawcą przemocy w rodzinie, ukończone szkolenie dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych ds. przemocy w rodzinie; szkolenia z zakresu pracy z pacjentem w oporze,

- **pedagog** - ukończone studia podyplomowe pedagogika resocjalizacyjna oraz pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z pomocą psychologiczno-pedagogiczną, aktualnie w trakcie studiów „Poradnictwo rodzinne i psychologiczno-pedagogiczne (profilaktyka i terapia systemów rodzinnych) / Terapeuta rodzinny”, ukończony kurs Professional Certified Trainer & Facilitator, certyfikat realizatora programu FreD goes net, liczne szkolenia z obszaru profilaktyki uzależnień organizowane przez Stowarzyszenie MONAR i RCPS w Łodzi, cykl szkoleniowy w PARPA w Warszawie „Wiem, rozumiem, pomagam” - praca z rodziną z problemem uzależnienia od alkoholu; ponad 20-letnie doświadczenie w pracy z młodzieżą, realizacja licznych programów profilaktycznych i programów wsparcia dla dzieci i młodzieży,

- **pedagog/terapeuta rodzinny/socjoterapeuta** - ukończone studia pedagogiczne w zakresie psychopedagogika; studia podyplomowe na kierunku socjoterapia; roczne studium z zakresu terapii rodzin w Polskim Instytucie Ericksonowskim w Łodzi; szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień organizowane przez Stowarzyszenie MONAR w Łodzi; certyfikat realizatora programu profilaktyki selektywnej FreD goes net; aktualnie w trakcie 4-letniego szkolenia Terapeuta Środowiskowy Dzieci i Młodzieży realizowanego przez Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi; 15-letnie doświadczenie w pracy z dziećmi i młodzieżą, w tym realizacja zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych.

Ponadto Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, w ramach zleconego do realizacji zadania pn. „Prowadzenie poradni i telefonu zaufania dla osób z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w roku 2020”, świadczyło również pomoc dla osób z problemami narkomanii. Wsparcia udzielano w godzinach popołudniowych, tj. między 16.00 a 21.00, codziennie przez 5 dni w tygodniu. Do dyspozycji zainteresowanych pozostawał psycholog, prawnik, certyfikowany instruktor terapii uzależnień i pedagog, którzy udzielali bezpłatnych porad.

Tabela nr 8. Liczba porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2020		
		/liczba osób, spotkań/		
1.	Indywidualne porady dla osób dorosłych, rodziców dzieci z problemem narkomanii - 1 raz w tygodniu po 2 godziny	psycholog - 7 instruktor terapii uzależnień - 25		
2.	Spotkania indywidualne z młodymi eksperymentującymi z narkotykami: 1 raz w tygodniu 2 godziny	psycholog	-	2
		instruktor terapii uzależnień	17	8
3.	Spotkania indywidualne z rodzinami osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami /współuzależnionymi/ - 1 raz w tygodniu 2 godziny	Matki - 22 Ojcowie - 6		
4.	Spotkania grupowe (1 raz w tygodniu 3 godziny)	42 spotkania		
5.	Porady różne (psycholog, instruktor terapii uzależnień) 1 raz w tygodniu 2 godziny	psycholog - 0 instruktor terapii uzależnień - 33		

Źródło: Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Oddział Lokalny w Bełchatowie

Dla uzależnionych od narkotyków i alkoholu oraz ich rodzin funkcjonowała także grupa wsparcia dla współuzależnionych. Spotkania odbywały się co najmniej 1 raz w tygodniu po 3 godziny. W 2020 roku odbyły się 42 spotkania, w których uczestniczyło średnio po 14 osób /7 matek narkomanów i 7 żon alkoholików/. Spotkania prowadzone były przez instruktora terapii uzależnień, w razie potrzeby konsultacji udzielał psycholog, pedagog oraz prawnik. Celem spotkań było dostarczenie wiedzy na temat wpływu narkotyków na życie i zdrowie dziecka, jak również całej rodziny, nabywanie umiejętności kontrolowania zachowań destrukcyjnych związanych z przyjmowaniem narkotyków, budowanie poczucia własnej wartości, elementy treningu asertywności, pomoc rodzicom w pokonywaniu własnych trudności emocjonalnych.

WNIOSKI Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W BEŁCHATOWIE W 2020 ROKU.

Działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii podejmowane w 2020 r., to kontynuacja zadań rozpoczętych w latach poprzednich. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż inicjacja narkotykowa jest coraz wcześniejsza, a to stanowi główny i najważniejszy czynnik ryzyka uzależnienia. Jak pokazują badania, osoby poniżej 20. roku życia uzależniają się 4 razy szybciej niż osoby dorosłe. Coraz częściej zauważyć też można zjawisko zastępowania alkoholu środkami odurzającymi. To skłania do refleksji, że głównym elementem właściwie prowadzonej strategii profilaktycznej i strategii ograniczania szkód powinna być aktualna diagnoza problemów społecznych związanych m.in. z używaniem przez mieszkańców alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Diagnoza taka pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych - Bełchatów 2018” została przeprowadzona w 2018 roku i przedstawiona w Programie Przeciwdziałania Alkoholizmowi na 2020 i 2021 rok. W 2018 r. został również przeprowadzony sondaż wśród dorosłych mieszkańców miasta Bełchatowa dotyczący problemu uzależnień od środków psychoaktywnych. Wyniki sondażu wraz z analizą również znalazły się w Programie Przeciwdziałania Alkoholizmowi na 2020 i 2021 rok. Ponadto w 2019 roku została również przeprowadzona wśród uczniów bełchatowskich szkół „Społeczna diagnoza uczniów LUSTRO”, w ramach kampanii społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Jej wyniki stanowią podstawę do działań samorządu w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii. Cykliczna lokalna diagnoza ma pomóc w konstrukcji gminnych programów profilaktycznych i zdrowotnych, ułatwia opracowanie strategii postępowania; skoordynowanie działań poszczególnych instytucji działających w sferach związanych z tym tematem, pozwala na porównanie danych i kontrolę skuteczności działań podejmowanych na terenie miasta Bełchatowa. Działania profilaktyczne i pomocowe w głównej mierze powinny być skoncentrowane na dzieci i młodzież, zarówno tę uczącą się, jak i pracującą. W zakresie przeciwdziałania narkomanii szczególną uwagę należy też zwrócić na działania w obszarze ograniczania ryzyka związanego z okazjonalnym używaniem narkotyków, w szczególności w miejscach spędzania czasu wolnego przez młodzież (boiska szkolne, parki, imprezy okolicznościowe, festyny) oraz zaktywizowanie i uaktywnianie placówek oświatowych i kulturalnych do podejmowania działań dotyczących profilaktyki narkotykowej.

IV. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Źródłem finansowania zadań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii były środki finansowe z budżetu Miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2020 r. na realizację zadań wynikających z Programu Przeciwdziałania Narkomanii w rozdziale 851 53 wydatkowano 100 000,00 zł.

Na realizację zadań wynikających z Programu Przeciwdziałania Narkomanii w rozdziale 851 54 /tj. przeciwdziałanie alkoholizmowi/ wydatkowano kwotę 342 598,96 zł., w tym:

- na realizację zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowanej w placówkach oświatowych wydatkowano kwotę 183 155,02 zł,
- na działalność świetlicy środowiskowej i socjoterapeutycznej prowadzonych przez MOPS wydatkowano kwotę 77 443,94 zł,
- na działalność świetlicy środowiskowej „ARKA” prowadzonej przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich wydatkowano kwotę 82 000,00 zł.

PREZYDENT MIASTA
Czechowska
mgr Mariola Czechowska

*Raport odc' podlega
ekonomii*

Bełchatów
Tylko dobre re:akcje